

ÖLDÜRMEYE DEĞİL, YAŞATMAYA YATIRIM:

Küresel Kadın Grevi'nden Selma James ile Söyleşi

Söyleşi: Özlem Aslan

Şubat 2007

Çeviren: Seray Akyıldırım

Küresel Kadın Grevi, 60'ı aşkın ülkeden kadın örgütlenmelerinin bir araya gelerek oluşturduğu bir kadın dayanışması ağıdır. Grev, 2000'den bu yana her yıl Dünya Kadınlar Günü'nde toplumun "öldürmeye değil, yaşatmaya yatırım" yapması, savaflara savrulan paranın, toplumun ihtiyaçlarına harcanması talebiyle dünyanın çeşitli yerlerinde kitle eylemleri örgütlemektedir. Küresel Kadın Grevi deneyimini paylaşmak üzere *Grev*'in uluslararası koordinatörlerinden Selma James ile Şubat 2007'de e-posta yolu ile görüştük. Ev İşlerinin Ücretlendirilmesi İçin Uluslararası Kampanya'nın (1972) da kurucusu olan Selma James, bize Küresel Kadın Grevi'nin yapısını, amaçlarını ve kazanımlarını anlattı.

Bize kısaca Küresel Kadın Grevi'nin nasıl başladığından bahsedebilir misiniz?

İrlandalı kadınlar, yeni milenyumda bir kadınlar greviyle karşılaşmak istediler ve bizden destek rica ettiler. Onlara, grevlerini küreselleştirerek destek verebileceğimizi söyledik. Küresel Kadın Grevi böylece ortaya çıktı.

*International Wages for Housework Campaign*¹ (Ev İşlerinin Ücretlendirilmesi İçin Uluslararası Kampanya) yeni milenyumda kadınlar olarak hep birlikte ortaya çıkıp ne istediğimizi söyleme zamanının geldiğine karar verdi: yokuş aşağı giden bir hareketi yeniden canlandırmak, dünyayı değiştirmekten ziyade kadınların halihazırdaki sorunlarını çözmeye odaklı yeni bir hareket. İşte 2000 yılından bu yana olan da bu. Birçok ülkede kadınlar, yoğunlaştıkları ve günbegün mücadelesini verdikleri meselelere bağlı olarak harekete geçiyorlar.

Pek çok ülkede ve sektörde, tabandan gelen (Ek 1'de göreceğiniz) talepler bizi bir arada tutuyor. Bu talepler, kadınların uluslararası düzeyde –gerek endüstriyel gerek endüstriyel olmayan dünyada- nerede olduklarını, toplumun nereye gitmesini istediklerini, kendileri, aileleri ve toplum için nelerin değişmesini istediklerini ifade etmeyi amaçlıyor.

Artık grev bir günde, hatta bir haftada bile sona ermiyor. Kadınlar, Mart ayını ağlarını bir araya getirmek, ulusal sınırları tanımsızın birlikte hareket etmek ve toplumdaki bütün güçler –tek tek erkekler, hükümet ve diğer kurumlar- üzerinde etki bırakmak için kullanıyorlar ve bu şekilde kendi örgütlerini oluşturuyorlar. Grev, daima tabandan yukarı

doğru örgütlenme ilkesini savunmuştur. Biz insanları örgütlemiyoruz; pek çoğu bizim gibi taban hareketinden gelen, ancak aralarında taban hareketi olmayan ya da olmadığını düşünen diğer kadın örgütleri ile birlikte örgütleniyoruz. Bu bağlamda, tabandan gelmeyen kadınlar bizimle bir şeyler örgütlemek istediklerinde, gerçekleştirdiğimiz eylemlerde onlara da kapımız ardına kadar açık.

Fakat, Küresel Kadın Grevi'nin taban hareketi olma gibi bir iddiası var değil mi?

Küresel Kadın Grevi bir taban hareketidir. Şu ana kadar hiç kimse aksini iddia etmedi, ne bizi iyi tanıyanlar ne de bizi hiç tanımayanlar. Hiç kimse bizim taban hareketi olmadığımızı söylemedi. Taban hareketi olmayan diğer hareketler para talep ederler; fakat bu nadiren tabandaki insanlar içindir. Biz, öncelikle parası az olanlar ve daha sonra da herkes için para talep ediyoruz, kadın ve erkek bütün “yaşatan”lar için. Zaten bu da Küresel Kadın Grevi'nin tabandan bir hareket olduğunu gösteriyor.

Küresel Kadın Grevi'ni örgütlerken nasıl sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

Kafamızı berrak tutmamız gerekiyor. Sürekli olarak hareket ağlarımızı genişletmeye, hareketimizi büyütme, daha fazla insanın durumundan haberdar olmaya, bu insanların ne yaptıklarına, sorunlarının neler olduğuna, hayatta kalma yolunda ne gibi sıkıntılarla karşılaştıklarına ve bunları nasıl aştıklarına odaklanmalıyız. Zamanımızın çoğunu bu gibi şeylere harcıyoruz. Tabandakilerin neler yaptığını öğrenmeye çalışıyoruz; çünkü bu bilgiler çoğunlukla gizlenmiş bilgiler oluyor. Sistem neyi araştırırsa araştırсын, herhangi bir yerde tabanın neler yaptığını bilseler bile bunu kesinlikle bize söylemiyorlar. Çünkü bu yıkıcı bir bilgi.

Grev'in, 60 farklı ülkeden farklı kadın gruplarını bünyesinde barındırdığını biliyoruz. Bu gerçekten büyük bir sayı. Bize bu grupların birbirleriyle nasıl iletişim kurduklarını anlatabilir misiniz?

İnternet, Küresel Kadın Grevi'nin sahip olduğu en önemli silah. Yalnızca Amerika değil, Afrika ve Hindistan da internet kullanıyor. İnternet kırsal kesimde değil belki ama şehirlerde mevcut. İnternet ve telefon temel iletişim araçlarımız; çünkü posta hem çok pahalı hem de gönderdiğiniz yere ulaşıp ulaşmadığını bilmiyorsunuz ve mektubu alan insanların da size cevap vermek için paraları olmayabiliyor. Bu nedenle interneti kullanıyoruz ki insanlar internet sitelerimize girsinler, orada bizim kim olduğumuzu ve ne yaptığımızı kendi dillerinde görebilsinler. Birçok şeyi farklı dillere çevirmeye çalışıyoruz ki değişik ülkelerde çok sayıda farklı insan bu bilgilere ulaşabilsin.

Karar verme süreci oldukça basit. Ağ kapsamındaki diğer örgütlerin neler yaptıklarını bilmiyorum, eminim ki farklı şekillerde örgütleniyorlardır; ancak biz neredeyse hiç oylama yapmıyoruz. Öncelikle belli konular üzerinde çalışan küçük gruplar halinde tartışıyoruz. Örneğin kadınlar tecavüz sorunu veya tecavüzle ilgili herhangi bir şey veya hak sorunları üzerinde çalışıyorlarsa, bu konuyla uğraşan kadınlar -çoğunlukla erkekler de- bir araya gelip bunu görüşürler. Neler olup bittiğini, neler olması gerektiğini tartışır, daha sonra her altı ya da yedi haftada bir tekrar görüşmek üzere bir gün kararlaştırır. Aynı zamanda kadın merkezimizdeki herkesin birbirinden haberdar olması için bilgi alışverişinde bulunulur. İnsanlar kendilerinin konu grubu veya örgütünde olmayanlara da bu kişilerin işe yarar bilgi veya tecrübeye sahip olup olmadıklarına bakarak danışır: “Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz? Gazetede yayımlanması için hazırladığım taslağa bakabilir misin? Şunu şunu yapmayı düşünüyordum.” gibi. Örgüt içinde istişarenin yeri çok büyük ve herkesin birbirinin yaptıklarından haberdar olması için elimizden geleni yapıyoruz. Ancak her zaman birbirimizin yaptıklarını bilemeyebiliyoruz; çünkü hepimiz farklı işlerle uğraşıyoruz.

Sizce bir kadın grubu için bu Grev’in bir parçası olmak ne anlama gelir?

Bir kadın grubunun Grev’in bir parçası olması, dünya üzerindeki diğer ülkelerle bağlantı halinde olarak onların neler yaptıklarından ve neler yapmak istediklerinden haberdar olmaları anlamına gelmektedir ki bu da çok güçlendirici bir şey. Bu bağlantının varlığı gücünüzü artırır; daha cesur ve gerçekçi kararlar alabilirsiniz, çünkü onların yansıttığı güç kendinizde de olan, ancak her zaman farkında olmadığınız bir güçtür ve bu gücün farkına varmak pek de kolay değil. Her ne yapıyorsanız yapın, yaptığınız veya yapmaya çalıştığınız etkinliğin arkasında sadece on, yirmi, otuz, elli veya yüz kişi değil, yaptığınız şeye saygı duyan ve onu destekleyen büyük bir uluslararası ağ var. Ayrıca bu kişiler yaptığınız şeyi daha geniş kitlelere yaymak için tanıtımınızı da yapıyorlar. Grev aracılığıyla, kadınların; erkeklerin ve yerel yönetimlerin saygısını kazandıklarını gördük; çünkü onlar da diğer kadınlarla olan bağlantınız sebebiyle güçlendiğinizi açıkça görüyorlar. İnsanlar, kadınların Grev’deki gibi örgütlenmiş olabileceklerini düşünemiyorlar. Bu, her koşulda örgütlülük. Kadınların ellerindeki kaynakların sınırlılığına rağmen bu kadar çok işi başarabilmeleri de gerçekten bir mucize. Bizler her zaman kadınların bir araya gelerek neler yapabileceklerini göstermeye çalışıyoruz. Kadınlar bir araya geldiklerinde çok güçlü oluyorlar. Kadınların pek çok kazanımı oldu; bunların içinde belki de en iyi örnek 2002’de Uganda’daki Kaabong Kadın Grubu. Grev’de üçüncü kez yer aldıklarında insanların hastanede ücretsiz tedavi görmelerini sağladılar.

Sahip olduğumuz uluslararası tecrübe ve “Öldürmeye Değil, Yaşatmaya Yatırım” talebimiz farklı kadın kesimleri için –lezbiyen kadınlar, fahişelik yapan kadınlar, özürlü kadınlar, farklı

renklerden kadınlar- bir güç kaynağı oldu. Bu kadınların katkıları gerçekten diğer kadınlarınkinden farklı değil. Her kesimin, olanaksızlıklarının onlar açısından ne anlama geldiğini anlatmak için bir fırsata ihtiyacı var. Örneğin, yaşanabilir bir çevre isteme, şiddetten korunma veya isteğiniz dışında size yaptırılmak istenen bir şeye, baskıya direnme...

Diğer kadın grupları ile bir araya geldiğiniz platformlar mevcut mu? Bu platformlar hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu platformlarda karar verme süreçlerinde ne tür prosedürler uyguluyorsunuz? Bu prosedürler işe yarıyor mu? Karşılaştığımız sorunlar nelerdir?

Biz her zaman diğer kadın grupları, erkek grupları, işçi sendikaları ve her türlü örgütle çalışmaya açığız. Ancak bir grup ne kadar güçlü olursa tabandan gelen kadınlarla çalışmaya da o kadar gönülsüz oluyor. Genelde bizlerden daha çok, gruplarla çalışmayı tercih ediyorlar. Ya da üniversite diplomaları, doktoraları ve güçlü konumlarından dolayı onların her söylediklerini yapmamız gerektiğini düşünüyorlar. Bu nedenle yaptığımız işe ve kim olduğunuza saygı duymayanlarla çalışmak bazen sorunlu olabiliyor; ancak biz sürekli çabalıyoruz. Çabalıyoruz; çünkü bu konuda istekli insanların olacağını biliyoruz. Her geçen gün, bizi hiçbir zaman anlamamış olan profesyonellerin bile yapmaya çalıştığımız şeyin değerini anladığını ve bizlere destek vermeye hazır olduklarını görüyoruz. Eğer işlerini iyi yapıyorlarsa, bizler de mutlu oluyoruz. İyi iş çıkararak başarıya ulaşan insanları hiçbir zaman kıskanmıyoruz. Bu bize her zaman heyecan vermiştir; çünkü yaptıkları şey bize güç katıyor. Ancak yaptıklarımız sayesinde güçlerine güç kattıklarını kabul etmeleri konusunda ısrar ediyoruz. Önemli olan şu ki biz bir iş, bir mevki veya “kitlelerin liderliği” için bir rekabet içinde değiliz.

Bildirilerinizde sık sık “yaşatan bir ekonomi kurmaktan bahsediyorsunuz. Yaşatan ekonomi derken tam olarak nasıl bir ekonomik örgütlenmeden bahsediyorsunuz?

Başlangıç noktamız, bize halihazırdaki ekonomik örgütlenmenin insanların ihtiyaçlarına ve neyi, ne kadar ve nasıl bir emekle yaptıklarına dayanmadığını gösteren tecrübelerimiz. Ekonominin sermaye, para, güç birikimine dayandığını düşünüyoruz. Aslında aleyhimize olan bir iktidarın güç toplamasına katkıda bulunmadığı sürece diğer insanların ihtiyaçlarını karşılamanın yersiz bulunduğu bir ekonomi bu. Aslında bizimki Marksist bir bakış açısı. Yani ihtiyaçlarımız çoğu zaman bu ekonomi tarafından göz ardı edilir. Tek amacı servet birikimidir; bunu da çalışanın, üreticinin elinden alarak yapar. Bizler her zaman kendi ihtiyaçlarımıza dayanan bir ekonomi istedik; her şeyden önce “yaşatanlar” dediğimiz bütün

toplulukla ilgilenmekle yükümlü olanların ihtiyaçlarına dayanan bir ekonomi. Bu da hemen hemen her zaman kadınlar olur.

Venezüella'dan şunu öğrendik: Toplum hizmetlerini toplumdaki “yaşatan”ların ihtiyaçlarına dayandırırın ve onların başkaları için gerekli gördüğü şeyleri gündemine alırsın, işte o zaman “yaşatan ekonomi”ye benzeyen bir ekonomi ortaya çıkar. Yani, öncelik kârdan, sermaye birikiminden ziyade insanlar olmalıdır. Toplumdaki her bir bireyin ihtiyaçlarını karşılamak toplumun sağladığı hizmetlerin amacıdır. İnsanları tanıyan, onların ihtiyaçlarını ve sorunlarını bilen, toplumda örgütlenen her ne olursa olsun bireylerin faydasına –diğer bireylere karşı değil, diğer bireylerin ve ailelerin ihtiyaçlarına göre– olması gerektiğinin farkında olan ev kadınları ise toplumun ta kendisidir.

Venezüella'daki gelişmeler umut verici; fakat diğer ülkelerdeki hükümetlerden nasıl tepkiler aldınız?

Hükümet bizim söylediklerimizle ilgilenmiyor. Diğer taraftan, hükümet şunu da söyleyemiyor: Anneler bizi ilgilendirmez, öylece köşede bir yerde dursunlar. Günden güne, akademisyenler ve toplum üzerine çalışma yapanlar, işleri bu olan insanlar, toplumun bir felaketin içinde olduğunu fark ediyorlar, bunu sıklıkla dile getiriyorlar. Toplumda annelere nasıl davranıldığını inceliyorlar. Dün radyoda bir adam, annelere sokak çöpcülerine davranıldığı gibi davranıldığını söyledi. Eğer toplum değişecekse, bu da değişmek zorunda, dedi. Belki sokakta değil ama evlerinde temizlik yapan, “yaşatan”lar, yaptıkları işe öncelik verilmesi gerekenlerdir; bu kişiler toplumun yönetiminde söz sahibi olmalıdırlar; çünkü ilgilendikleri kişiler için neyin zararlı, neyin yararlı olduğunu bilirler.

Sizce kadınların maddi koşullarını iyileştirmenin önemi nedir?

Bildiğiniz gibi bizim özgürlüğümüz, “yaşatan”lar olarak kadınların mevki ve gücünün artırılmasının bir uzantısıdır. “Yaşatan”lar, ihtiyaçları olan şey için örgütlenmedikçe dünyanın değişmesi imkânsız. Hatta neyi amaçladığımızı, nasıl bir toplum istediğimizi bile bilmemize imkân yok. “Yaşatan” kadınlar dünya kadınlarının büyük çoğunluğunu oluşturuyor. Her zaman olmasa da çoğu zaman piyasanın dışındayız; işe gitsek bile yaşatma işimiz hemen hemen her zaman piyasanın dışında. Bu nedenle, piyasanın önemli olduğunu savunan ve piyasa için iyi olmayan hiçbir şey yapamazsınız diyen efsaneyi de hiçbir zaman özümsemedik. Piyasaya karşı çalışmaya ve onun dışında kalmaya daha meyilliyiz. Bu, değişime giden önemli bir yol ve bence kadınlar da bu değişimde çok önemli bir rol oynuyorlar. Tamamen işçi sendikalarının dışında, tamamen siyasi partilerin dışında, tamamen güç ağlarının dışında. Bu bazı yönleriyle bizim için sorun yaratmıştır; fakat uzun

vadede bize oldukça büyük faydalar sağlıyor. Görüyorsunuz ki İngiltere’de İşçi Partisi’nin (New Labour) mecliste yüzden fazla kadın milletvekili bulunuyor. Bu, kadınlar için hiçbir zaman iyi bir şey ifade etmedi. Bundan hiçbir kazancımız olmadı. Yine kadınlara, sığınma arayan kadınlara, ten rengi farklı kadınlara, göçmen kadınlara, çalışan kadınlara, ev kadınlarına, yalnız yaşayan annelere karşı politikalar üretildi. İşçi Partisi’nin bize karşı politikalarını yine kadınlar bize karşı savundular. Yani, kadınlar diğer kadınlara saldırdı. O nedenle bu tarz bir durum bizim ilgimizi çekmiyor. Bizler hükümet dışındaki insanlarla ilgileniyoruz ve bu da hemen hemen herkes anlamına geliyor.

Venezüella 1999 yılında yeni bir dünya standardı oluşturdu. Anayasanın 88. maddesi şöyle diyor: “Devlet, çalışma hakkı konusunda kadın ve erkek arasındaki eşitlik ve adaleti garanti eder. Devlet ev işini katma değer yaratan, sosyal huzur ve zenginlik oluşturan bir ekonomik faaliyet olarak görmektedir. Ev kadınları sosyal güvenlik hakkına sahiptirler.” Venezüella’daki çalışmalarınızdan biraz bahseder misiniz? Süreçte Küresel Kadın Grevi’nin Venezüella’daki rolü neydi? Küresel Kadın Grevi için Venezüella’daki gelişmelerin önemi nedir?

Bence Venezüella’da olup bitenler herkes için önemli. Venezüella sayesinde, kadınları sağlık ve eğitim işlerinde gördükten sonra, insanların -temelde kadınların ama erkeklerin de-başkalarının bakımı ve refahına odaklanmaktan son derece mutlu olduklarını anlamış olduk. Bu durum onlara heyecan veriyor, bu yaşatma işini yapmaktan büyük keyif alıyorlar ve bu durum NHS’dekinden ² (oldukça farklı. NHS’de de pek çok “yaşatan” insan olduğunu biliyorum; ancak NHS yaşatmayı özendirmiyor. NHS üretkenliği teşvik ediyor. Bu hareket; sağlık hizmetlerinin ve çocuk bakımının, insanların düzenli beslenmelerinin, eğitim ve çeşitli diğer hizmetlerin üretkenlik istatistiklerinden ziyade insanlar için olduğunu gösteren, bütün toplumun ama özellikle de kadınların katıldığı çok farklı düzeyde bir hareketti.

Böylece bu da gösterdi ki bizler öldürmeye değil yaşatmaya yatırım yapmak istiyoruz. Tabanın bürokrasiye ve hükümete, yönetmeye alışmış, yönetmeyi bekleyen ve gücü elinde bulunduran eski kesime -ki bu kesim tabandan gelenlerin yoluna çıkmıştır- karşı verdiği mücadele geçerlilik kazanmıştır. Aynen buna benzer bir sınıf mücadelesi de Venezüella’da devam etmektedir ve çok eğitici olmuştur. Bu mücadele -devrim olsun ya da olmasın- sürekli karşı karşıya olduğumuz şeyleri açıklığa kavuşturmaktadır. Farklı olarak, bizim mücadelemizi destekleyen ya da arkamızda duran, hatta uzak durup işimizi yapmamıza izin veren bir Chavez veya herhangi bir hükümet bulunmuyor. Sanırım tabandakilerin mücadelesi Hugo Chavez için de gerçekten eğitici oldu; çünkü o da tam bu mücadelenin uğraştığı şeyin peşindeydi ve ona her geçen gün bunu gösterdiler. Bütün siyasi partileri ve siyasi örgütlerin

tüm dalaverelerini düzeltmeye başladı. Burada bunları nasıl yaptığını anlatacak değilim; ancak herkesin destekleyeceği ve uğrunda savaşabileceği bir parti oluşturuyor. Devrim için kendi uluslararası destek ağını ya da en azından ABD'nin Venezüella'ya saldırması durumunda ABD'yi savunmayacak insanlar ağını oluştururken tabandan gelenlerin dizginleri ellerine almalarını teşvik ediyor ve kendisini de buna örnek olarak gösteriyor. Harika bir iş başardı. Uluslararasılığı ve tabana olan derinden bağlılığı ile o yalnızca Venezüella'daki değil bütün dünyadaki fakirlerin lideri. Sadece böyle akıllıca hareket etmek için kendisini nasıl eğittiğini öğrenmek isterdim. Önemli olan konularda çok ama çok zeki. Nasıl olduğunu bilmiyorum, büyük bir yazar olduğunu düşünmüyorum ya da büyük bir konuşmacı olup olmadığını da bilmiyorum ama o, taban için büyük bir lider. Kadınlar hakkında öğrenmesi gereken şeyler olduğunu düşünmeme rağmen onu kesinlikle kendi liderim olarak görüyorum. Kadınlar olarak da bu konuda ona yardımcı olmaya hazırız.

Bir erkek grubu olan Payday de Grev'in bir parçası. Bu grupla olan ilişkilerinizden bahsedermisiniz?

Aslında Payday ile çok yakın çalışıyorum; onlar Küresel Kadın Grevi'nin her şeyden önce yaşatma işine öncelik verdiğini kabul etmiş erkekler. Bu, kadınlara boyun eğmek zorunda olduklarını ya da kadınlar onlara ne derlerse yapmaları gerektiğini göstermez; ama, "yaşatan"ların yaptıkları işi ve bütün işçi sınıfı için bunun ne çeşit bir güç olduğunu kabul etmeliler.

Bu bağlamda erkekler faaliyetlerini -Türkiye de dahil olmak üzere dünyanın her yerinde- retçiler, askerliğe HAYIR diyen kadın ve erkekler ama özellikle de erkekler üzerinde yoğunlaştırıyorlar. Yalnızca Irak Savaşı'na, Afganistan'daki mücadeleye hayır demekle kalmıyorlar; aynı zamanda geçmişte -her biri kendi bakış açılarından- Vietnam Savaşı'na, hatta İkinci Dünya Savaşı'na hayır diyenleri, "Daha Fazla Savaş İstemiyoruz" diyenleri ve askere gitmeyi reddettiklerinde kendi hükümetleriyle mücadele etmek zorunda kalanları tekrar tekrar gündeme getiriyorlar, İsrail'in retçilerini, Amerika'nın retçilerini... Bunlardan biri de Çin ve Japon kökenli bir Hawai'li olan, Amerikan ordusuna "Gitmeyeceğim; bu savaş gayri meşru ve ahlaki açıdan yanlış" diyen ilk subay Lt. Ehren Watada. Askerlerin silahlarını bırakmaları gerektiğini ve savaşın ancak bu şekilde sona ereceğini söylüyor ve aslında da öyle; çünkü Vietnam Savaşı'nı bitiren de Amerikalı askerlerin savaşmayı, bombalamayı, ateş etmeyi reddetmeleri ve bir süre sonra *fraggıng* denen bir eyleme geçerek kendi subaylarını öldürmeye başlamalarıydı. Böyle bir şey duymuştuk; ancak geçenlerde bir filmde görene dek bu boyutta olduğunu bilmiyorduk. Ehren ayrıca savaşa gitmeyi reddeden askerlerin ailelerine bakılacağına garantisinin verilmesi gerektiğini, böylece askerlerin reddetme özgürlüğü

olacağını, ordudaki işi bırakabileceklerini ve ailelerinin bu karar sonucunda açlık çekmemelerinin sağlanması gerektiğini söylüyor.

İşte bu, erkeklerin yapması gereken çok yararlı bir iş. Payday de bu askerler için mücadele edenlerin, askere gitmeyi reddedenlerin arkasında duranların çoğunlukla kadınlar –anne, eş, kız kardeş vb.– olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu kadınlar ret kampanyalarının temelini oluşturmuşlardır. Bunun kabul edilmiş olması hem kadınlar hem de erkekler için inanılmaz büyük bir güç anlamına geliyor. Böylece birlikte çok rahat, çok iyi ve saygılı bir biçimde çalışabiliyoruz. Ayrıca erkeklerin de önünü açıyoruz; çünkü erkeklerin de yeterince temsil edilmedikleri, Küresel Kadın Grevi'ndeki kadınların genel görüşüdür. Erkekler güç sahibiymiş gibi görünebilirler; ancak kadınlar üzerinde olan güçleri dışında bir güçleri yok. Hiç kimse onların nasıl acı çektiğinden, nasıl sömürüldüğünden –durumlarının ne olduğundan ve mücadelelerinin ne için olduğundan– bahsetmiyor. Yalnızca sözde üretim noktasında değil, toplumun her yerinde. Payday işte bu durumu insanlara duyurmayı amaçlıyor. Bu amacına da kadınları ezerek değil, onlarla birlikte savaşa karşı ve “yaşatan”ların yanında durarak ulaşabileceğini biliyor. Hepimiz “yaşatan” insanlar olmak isteriz. Bunu yaparken de buna herhangi bir iş veya ayrı bir şey gözüyle değil, ilişkilerimizin temeli olarak bakmalıyız. Yaşatma, daima hareketi bir arada tutan önemli parçalardan biri olmuştur; ancak açıkça söylemek gerekirse perde arkasında kadınlar olduğu için kimse bunun farkına varmadı. Yani demek istiyorum ki, hepimiz birbirimize destek olsak iyi olur; aksi takdirde hepimiz birden kaybederiz.

EK

Küresel Kadın Grevi Talepleri

- Bütün bakım işleri için ücret, emekli aylığı, toprak ve diğer kaynaklar. Çocuk yetiştirmekten ve bakıma muhtaç insanlara bakmaktan daha değerli ne olabilir? Yaşama ve refaha katkıda bulun, askeri bütçeye ve cezaevlerine değil.
- Küresel pazarda tüm kadınlar, erkekler, herkes için adil ücret.
- Emziren anneler için beslenme güvencesi, hamilelik durumunda ücretli izin ve ücretli emzirme izni. Bizi kadın olduğumuz için cezalandırmayı bırakın.
- Üçüncü Dünya, borçlarını ödeme. Bizim onlara borcumuz yok; onların bize borcu var.
- Temiz su, sağlık bakımı, barınma, ulaşım, okuma-yazma.
- Çalışma saatlerimizi kısaltan, kirliliğe yol açmayan enerji ve teknoloji ürünleri olarak fırına, buzdolabına, çamaşır makinesine, bilgisayara ve tabii ki boş zamana hepimizin ihtiyacı var.

- Aile üyelerinden ve otorite konumundaki insanlardan gelecek her türlü şiddete karşı koruma ve sığınma.
- Hareket özgürlüğü. Sermaye kolayca seyahat ediyor; insanlar neden edemesin?

¹ Ev İşlerinin Ücretlendirilmesi İçin Uluslararası Kampanya, Güney ve Kuzey Amerika'da kadınların ücretlendirilmeyen emeklerinin resmi hükümet istatistiklerinde görünür kılınması ve bu emeğin ücretlendirilmesi için çalışan bir kadın ağıdır. Ağın amacı askeri harcamaların kısılması ve buradan gelecek paranın kadınlara aktarılmasıdır.

² NHS (*National Health Service*): Ulusal Sağlık Hizmeti. İngiltere'de devletin sağladığı sağlık hizmeti.